

Civilek Új Alapon

Kérdőíves felmérés civil szervezetek körében a NEA működéséről

Gyorsjelentés

Összefoglaló

A magyar civil szektor legnagyobb állami finanszírozási intézménye a Nemzeti Együttműködési Alap (NEA). A Civilek Új Alapon koalíció tagjai 2025 őszén indították azt a programot, melynek célja, hogy értékelje a NEA működését, és átlátható, szakmailag megalapozott, széleskörűen elfogadott, a civil szervezetek számára hiteles állami alap koncepcióját alakítsa ki, majd közvetítse azt a döntéshozók felé.

Az értékelés és a koncepció kidolgozása mellett az is cél, hogy mindez olyan részvételi folyamat keretében jöjjön létre, amely később mintául szolgálhat hasonló kezdeményezések számára is. A részvételi folyamat elemei a következők: helyzetelemzés, leírás, értékelés, szükségletfelmérés, közösségi gyűlések, a koncepció véleményeztetése, szakmai és társadalmi diskurzus generálása, valamint az érdekérvényesítési folyamat, a koncepció eljuttatása a döntéshozókhoz.

Az értékelés részeként a Civilek Új Alapon koalíció 2026. februárjában országos online kérdőíves felmérést indított, hogy felmérje a civil szervezetek tapasztalatait és véleményét a NEA működéséről. A gyorsjelentés a kérdőíves felmérés legfontosabb eredményeit foglalja össze. A kérdőívet összesen 665 civil szervezet töltötte ki.

A kérdőív három fő témakör köré szerveződött. Az első blokk a válaszadó szervezetek jellemzőit térképezte fel, a második a Nemzeti Együttműködési Alap jelenlegi működésének értékelésére, a harmadik a civil szervezetek szükségleteire, valamint egy lehetséges új állami civil támogatási rendszerrel kapcsolatos elvárásokra irányult.

A felmérés eredményeit három pontban foglalhatjuk össze:

1. Bár az eredmények nem tekinthetők statisztikai értelemben reprezentatívnak a teljes magyarországi civil szektorra nézve, ugyanakkor a válaszadók száma, szervezeti sokszínűsége és a minta földrajzi, tevékenységi és méret szerinti változatossága miatt az eredmények hasznos jelzéseket adnak a civil szervezetek tapasztalatairól és véleményéről.

2. A válaszadók elsősorban a NEA működésének átláthatóságát, a civil szükségletek figyelembevételének hiányát, valamint a politikai befolyást látják problémásnak, ugyanakkor elégedettek a NEA által használt támogatási formákkal.
  3. A fenti problémák érzékelését teljes mértékben alátámasztják azok a válaszok is, melyeket a NEA jövőbeni működésével kapcsolatban fogalmaztak meg a szervezetek, így a gyorsjelentés eredményei alapján ezek azok a területek, amelyek egy jövőbeni reform vagy egy új állami civil támogatási rendszer kialakítása során a legnagyobb figyelmet igénylik.
-

Tartalomjegyzék

1. A kérdőíves felmérés.....	3
2. A válaszadó szervezetek jellemzői.....	4
3. Eredmények.....	6
3.1. A NEA jelenlegi működésének megítélése.....	6
3.2. A NEA működésével kapcsolatos állítások megítélése.....	7
3.3. Jövőbeni elvárások.....	9
4. Módszertani megjegyzések.....	10
Összegzés.....	11

1. A kérdőíves felmérés

A Civilek Új Alapon koalíció 2026 februárjában indította az országos online kérdőíves felmérést, hogy felmérje a civil szervezetek tapasztalatait és véleményét a NEA működéséről. A kérdőívet 2026. február – április folyamán összesen 665 civil szervezet töltötte ki. A válaszadók között különböző méretű, eltérő tevékenységi és földrajzi területen működő és különböző pályázati tapasztalatokkal rendelkező szervezetek egyaránt megtalálhatók. A felmérés nem tekinthető statisztikai értelemben reprezentatívnak a teljes magyarországi civil szektorra nézve, a részvétel önkéntes alapon történt. Ugyanakkor a válaszadók magas száma és sokszínűsége miatt az eredmények hasznos jelzést adnak arról, hogyan látják a civil szervezetek a NEA jelenlegi működését, milyen problémákat érzékelnek, és milyen változtatásokat tartanának szükségesnek a jövőben.

A kutatás során alkalmazott kérdőív három fő témakör köré szerveződött. Az első blokk a **válaszadó szervezetek alapvető jellemzőit térképezte fel**. A kérdések kiterjedtek a szervezet jogi formájára, földrajzi elhelyezkedésére, működési hatókörére, tevékenységi területére, valamint kapacitásaira. A szervezeti kapacitások mérésére a foglalkoztatottak száma, az önkéntesek száma és a szervezet bevétele szolgált. Ebben a blokkban kaptak helyet a NEA-val kapcsolatos korábbi tapasztalatokra vonatkozó kérdések is, így például az, hogy a szervezet pályázott-e korábban a Nemzeti Együtműködési Alaphoz, részesült-e támogatásban, illetve milyen szerepben került kapcsolatba a rendszerrel.

A második blokk a **Nemzeti Együtműködési Alap jelenlegi működésének értékelésére irányult**. A válaszadók több szempontból értékelték a NEA működését, többek között a támogatott tevékenységi területek megfelelőségét, a támogatási formákat, a rendszer átláthatóságát, szakmaiságát, a nyilvános tájékoztatást és azt, hogy a NEA mennyiben veszi figyelembe a civil szektor szükségleteit. A kérdőív külön blokkban vizsgálta a NEA működésével kapcsolatos, a nyilvánosságban gyakran megjelenő állítások megítélését is, így például a rendszer átláthatóságával, politikai függetlenségével, szakmai jellegével és adminisztratív terheivel kapcsolatos véleményeket. Emellett nyitott kérdés segítségével a válaszadók megfogalmazhatták a NEA működésének általuk legfontosabbnak tartott pozitív és negatív elemeit is.

A harmadik blokk a civil szervezetek szükségleteire, valamint egy lehetséges új állami civil támogatási rendszerrel kapcsolatos elvárásokra fókuszált. A válaszadók megfogalmazhatták, milyen változásokat tartanának szükségesnek a NEA működésében, illetve milyen támogatásokra és szolgáltatásokra lenne szüksége saját szervezetüknek. A kérdőív kitért arra

is, hogy a civil szervezetek szerint milyen alapelvek mentén kellene működnie egy jövőbeni állami civil alapnak, milyen szervezeti formák részesülhessenek támogatásban, milyen kiegészítő feladatokat lásson el egy ilyen intézmény, milyen típusú támogatásokat nyújtson, valamint milyen forrásból lenne célszerű finanszírozni működését.

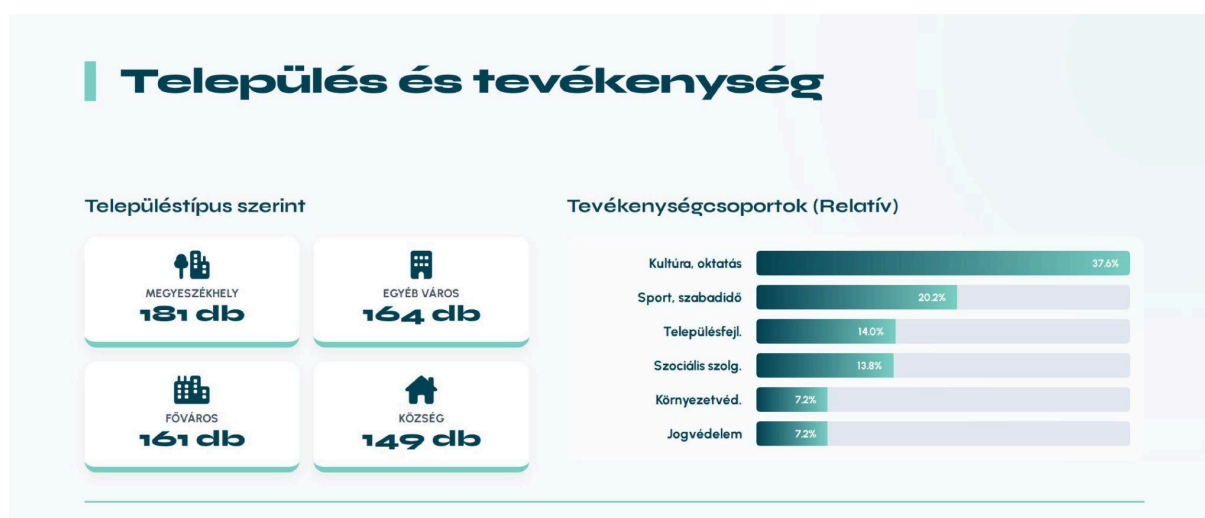
2. A válaszadó szervezetek jellemzői

A kérdőívet összesen 665 szervezet töltötte ki. A válaszadók között a civil szektor különböző típusú és eltérő kapacitású szereplői egyaránt megjelentek, ami lehetővé teszi a NEA-val kapcsolatos tapasztalatok és vélemények több szempontú vizsgálatát. A válaszadók többsége egyesület (71%), míg mintegy negyedük alapítvány (24,8%) volt. Az egyéb civil szervezetek együttes aránya nem érte el az 5%-ot.

Területi szempontból a minta kiegyensúlyozott képet mutat. A válaszadó szervezetek 24,7%-a a fővárosban működik, 27,6%-uk vármegyeszékhelyen, 25%-uk egyéb városban, míg 22,7%-uk községben rendelkezik székhellyel. A válaszok az ország valamennyi vármegyéjéből érkeztek, a legtöbb kitöltő Budapestről, Baranyából és Pest vármegyéből került ki.

A szervezetek hatóköre alapján a válaszadók közel fele (44,3%) elsősorban egy településen, több településen vagy kistérségi szinten működik. További 20,5% országos hatókörrel rendelkezik, míg 13,1% megyei vagy regionális szinten fejti ki tevékenységét. A nemzetközi hatókörrel rendelkező szervezetek aránya 5,3%. A válaszadók között tehát egyaránt megtalálhatók a helyi közösségekre koncentrááló, regionális és az országos hatósugarú szervezetek.

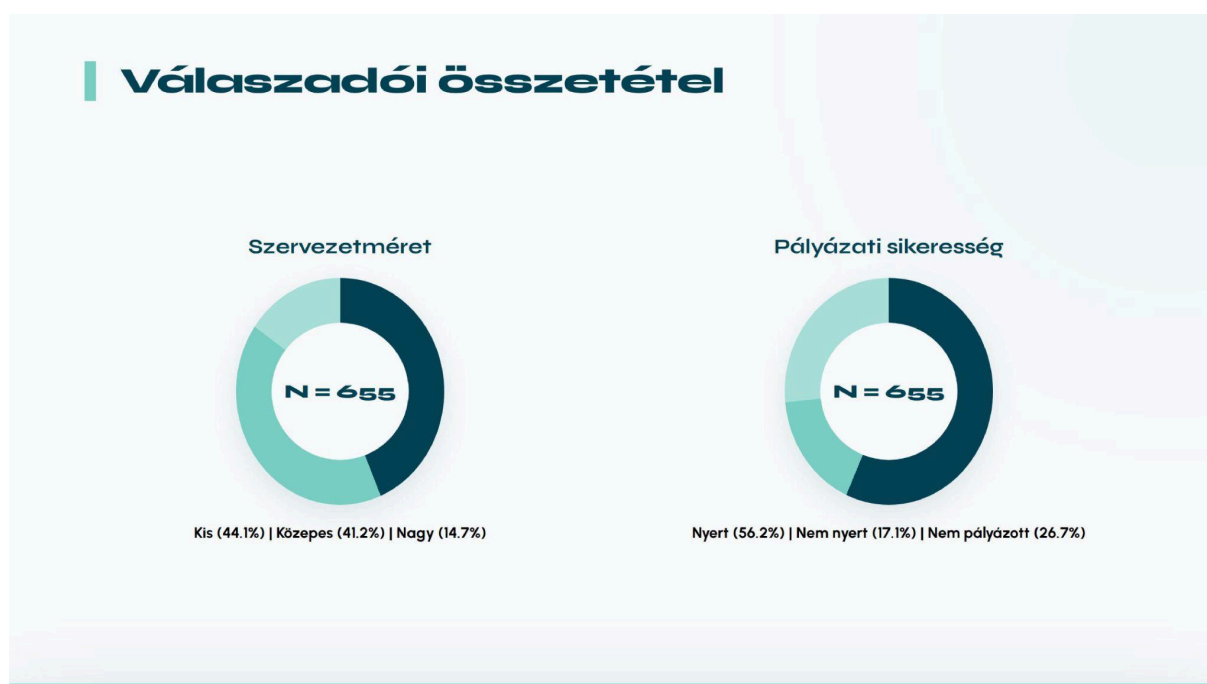
A tevékenységi területek tekintetében a legnagyobb csoportot a kultúra, oktatás és kutatás területén működő szervezetek alkotják (37,6%). Magas arányban jelentek meg a sporttal, szabadidővel és hobbitevékenységekkel foglalkozó szervezetek (20,2%), valamint a település- és közösségfejlesztési szervezetek (14%). Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat nyújtó szervezetek aránya 13,8%, míg a környezetvédelmi, illetve jog- és érdekvédelmi szervezetek egyaránt 7,2% arányban képviseltették magukat. (1. ábra)

1. ábra. A válaszoló szervezetek megoszlása településtípus és tevékenység-csoport szerint

A szervezetek mérete, kapacitása eltérő. A válaszadók közel kétharmada (64,8%) nem foglalkoztat fizetett munkatársat, ugyanakkor az önkéntesekre épülő működés általánosnak tekinthető: a szervezetek 80%-a legalább egy önkéntessel dolgozik. A bevételi adatok alapján a szervezetek több mint kétharmada (68%) évi 5 millió forint alatti költségvetésből gazdálkodik, ugyanakkor a mintában közepes és nagyobb költségvetésű szervezetek is megjelentek. A kutatás során alkalmazott a fenti adatokból összeállított szervezetméret-mutató alapján a válaszadók 44,1%-a kis, 41,2%-a közepes és 14,7%-a nagy szervezetnek minősül.

A NEA-val kapcsolatos korábbi tapasztalatokat tekintve a válaszadó szervezetek több mint fele (56,2%) korábban pályázott és támogatást is nyert a Nemzeti Együttműködési Alap rendszerében. További 17,1% pályázott, de nem részesült támogatásban, míg 26,6% még nem pályázott a NEA forrásaira. Ez azt jelenti, hogy a felmérésben a támogatott szervezetek, és a pályázati rendszerből kimaradó vagy sikertelen pályázók véleménye is megjelenik, de azt is, hogy a válaszadó szervezetek között magasabb volt a NEA-tól támogatást kapott szervezetek aránya, mint a teljes szektorban. (2. ábra)

2 ábra. A válaszoló szervezetek (665) száma és megoszlása NEA tevékenységként és méret szerint

3. Eredmények

A fejezet a válaszadók értékeléseit, véleményeit és javaslatait mutatja be a NEA jelenlegi működésével, valamint egy lehetséges jövőbeli állami civil támogatási rendszerrel kapcsolatban.

3.1. A NEA jelenlegi működésének megítélése

A kérdőív második blokkja vizsgálta azt, hogy a válaszadók miként értékelik a Nemzeti Együttműködési Alap jelenlegi működését. Az értékelés során azok a kitöltők válaszoltak a kérdésekre, akik saját vagy közvetett tapasztalataik alapján rendelkeztek valamilyen ismerettel a NEA működéséről. Ez a válaszadók több mint fele, összesen 358 szervezet volt. A válaszadók ötfokú skálán (1 - egyáltalán nem megfelelő – 5 - teljes mértékben megfelelő) értékelték az adott területet.

A legpozitívabb értékelést a támogatási formák (működési támogatás, projekt támogatás) kapták. A kérdés átlagpontszáma (3.4) volt a legmagasabb, és a válaszadók 49,4%-a inkább megfelelőnek vagy teljes mértékben megfelelőnek ítélte a támogatási konstrukciókat. (Azaz a

4-es vagy 5-ös kategóriát jelölte meg.) A támogatást nyert szervezetek között ez 55%, de ugyanez a mutató a támogatást nem kapó, vagy nem pályázó szervezet között is 43,7%.

Lényegesen kedvezőtlenebb kép rajzolódik ki a NEA működésének átláthatóságával kapcsolatban. A kérdés átlagpontszáma 2,5, a legalacsonyabb, a válaszadók 53,7%-a NEA működésének átláthatóságát az ötfokú skála alsó két kategóriájába sorolta, és még a támogatott szervezetek 43,5%-a is így ítélte meg a kérdést. Csupán a válaszadók 15,6%-a gondolta azt, hogy a NEA működésének átláthatósága teljes mértékben megfelelő.

Hasonló a helyzet a civil szektor szükségleteinek figyelembevételét vizsgáló kérdésnél is: a kérdés átlagpontszáma 2,6, a második legalacsonyabb, a válaszadók 49,8%-a vélte úgy, hogy a rendszer egyáltalán nem, vagy nem megfelelő mértékben veszi figyelembe a civil szervezetek valós igényeit, és ezt így gondolta a nyertes szervezetek 40,4%-a is. (3. ábra)

3.ábra. Mennyire megfelelő a NEA tevékenysége az adott területeken? (1-5)

3.2.A NEA működésével kapcsolatos állítások megítélése

A kérdőívben a válaszadók több, a közbeszédben és a civil szektorban gyakran megjelenő állításról is véleményt formálhattak. A válaszadók ötfokú skálán (1- egyáltalán nem értek

egyét – 5 -teljes mértékben egyetérték) jelezheték, milyen mértékben értenek egyet a kijelentésekkel.

A válaszadók többsége nem értett egyet azzal az állítással, hogy a „NEA teljes mértékben átláthatóan és szakmai alapon működik a civil szektor érdekében”. A válaszok átlagpontszáma 2.6 volt, az állítással teljes mértékben egyetértők és egyetértők aránya 27,4%, miközben a válaszadók 52,6%-a (ezen belül még a támogatást kapott szervezetek 43%-a is) egyáltalán nem, vagy nem ért egyet az állítással.

Azzal az állítással, hogy a „NEA működése nem átlátható”, 46,4% értett teljes mértékben, vagy inkább egyet, de ez még mindig jóval magasabb volt, mint akik egyáltalán nem, vagy nem értettek egyet ezzel a kijelentéssel. (29,4%.) A kérdés átlagpontszáma 3.3.

A politikai függetlenséggel kapcsolatos kérdések még markánsabb eredményeket hoztak. A kérdés átlagpontszáma 3.6 (holtversenyben a legmagasabb) volt, a válaszadók 55,3%-a teljes mértékben egyetértett, vagy egyetértett azzal az állítással, hogy a „NEA a mindenkori kormányzati célok megvalósítása érdekében munkálkodik a civil szervezetek támogatása által”, míg mindössze 17,6% nem értett egyet ezzel a kijelentéssel, azaz 1-es vagy 2-es kategóriát választotta.

Erős egyetértés mutatkozott azzal az állítással kapcsolatban is, hogy a „NEA a kormánzatnak a civil szervezetek feletti politikai befolyását hivatott szolgálni a támogatások által”. A válaszadók 52,2%-a, ezen belül a támogatást kapott szervezetek 44,3%-a a két legmagasabb egyetértési kategóriát választotta, miközben az állítást elutasítók aránya 26,8% volt. (A kérdés átlagpontszáma 3.4.)

Hasonló eredmény született a pártsemlegességet vizsgáló („a NEA működése nem pártsemleges, a támogatások egy része pártpolitikai alapú és célú”) kérdésnél is: a kérdés átlagpontszáma 3.6 (holtversenyben a legmagasabb), a válaszadók 58,4%-a, ezen belül a támogatott szervezetek 51,7%-a teljes mértékben egyetértett, vagy egyetértett azzal az állítással, hogy a támogatások egy része nem tekinthető teljesen pártsemlegesnek, míg ezt az állítást csak 21,2% utasította el. (Azaz egyáltalán nem, vagy nem értett egyet.) 4. ábra.

Érdekes ugyanakkor, hogy a válaszadók egyszerre érzékelik a rendszer pozitívumait és problémáit. A NEA összesített megítélését vizsgáló kérdésnél a válaszadók 58,3%-a szerint a rendszernek egyaránt vannak pozitív és negatív elemei. Ez arra utal, hogy a civil szervezetek többsége nem tekinti teljes egészében sikertelennek a NEA működését, ugyanakkor jelentős hiányosságokat lát annak átláthatósága, politikától való függetlensége és a civil szükségletekre való reagálóképessége terén.

A NEA működése

Kijelentés	Átlag (1-5)
Működése nem pártsemleges, támogatásai pártpolitikai célúak	3.63
A mindenkori kormányzati célok megvalósítása érdekében munkálkodik	3.59
Politikai befolyást szolgál a civil szervezetek felegt	3.37
A NEA működése nem átlátható a szektor számára	3.30
Átláthatóan, szakmai alapon, a civil szektor érdekében tevékenykedik	2.59

4 ábra. Mennyire ért egyet a NEA működésével kapcsolatos következő kijelentésekkel? (1 egyáltalán nem -5 teljes mértékben)

3.3. Jövőbeni elvárások

A fenti problémák érzékelését teljes mértékben alátámasztják azok a válaszok is, melyeket a NEA jövőbeni működésével kapcsolatban fogalmaztak meg a szervezetek. Arra a kérdésre, hogy jelölje meg a három legfontosabb elvet, melyek mentén egy civil szervezeteket támogató központi állami alapnak működnie kell (a válaszadók 10 működési elv közül választhatták), a válaszadók legtöbbször a „Politikafüggetlen támogatásokat” (57%) említették, a második leggyakoribb az „átláthatóság” (53,7%) volt. A harmadik helyen, de jelentősen lemaradva az első kéttől, a „civil szervezetek tapasztalatainak felhasználását” említették a válaszadó szervezetek. (35,8%.) Érdekes, hogy bár az említések száma a politikafüggetlen támogatások esetében volt a legtöbb (379), vagyis ezt volt legtöbbször az első három elv között, első helyen többen említették az átláthatóságot (215 első helyes válasz), vagyis legtöbbször ezt gondolták a legfontosabb elvnek. (5. ábra.)

Mely elvek mentén működjön az állami alap?

5 ábra. Melyik a 3 legfontosabb elv, melyek mentén egy civil szervezeteket támogató központi állami alap működjön?

4. Módszertani megjegyzések

A gyorsjelentésben bemutatott eredmények a kérdőívet kitöltő 665 civil szervezet véleményét tükrözik. A felmérésben való részvétel önkéntes alapon történt, ezért az eredmények nem tekinthetők statisztikai értelemben reprezentatívnak a teljes magyarországi civil szektorra nézve. A bemutatott adatok elsősorban a válaszadók által érzékelt tapasztalatokat, problémákat, és elvárásokat tükrözik. A kérdőív célja az volt, hogy felmérje, a civil szervezetek miként látják a jelenlegi támogatási rendszert, illetve milyen változtatásokat tartanának szükségesnek.

A kérdőíves felmérés eredményeinek elemzése során nem csupán a teljes mintára vonatkozó adatokat vizsgáltuk, hanem két olyan háttérváltozót is kialakítottunk, amelyek lehetővé tették, hogy láthatóak legyenek a civil szervezetek eltérő helyzetéből és tapasztalataiból fakadó véleménykülönbségek is. Az első háttérváltozó a szervezet mérete. A szervezetek kapacitásának mérésére három mutatót használtunk: a szervezet éves bevételét, a foglalkoztatottak számát és az önkéntesek számát. E három tényező együttes figyelembevételével a válaszadó szervezeteket kis, közepes és nagy szervezeti kategóriákba soroltuk. A kialakított kategóriák célja nem a statisztikai értelemben vett pontos szervezeti

méret meghatározása volt, hanem a szervezetek működési kapacitásában, méretében meglévő különbségek rögzítése. A második háttérváltozó a szervezetek és a Nemzeti Együttműködési Alap kapcsolatát írta le. A válaszadókat három csoportba soroltuk annak alapján, hogy az elmúlt öt évben milyen tapasztalatuk volt a NEA pályázati rendszerével. Az első csoportba azok a szervezetek kerültek, amelyek pályáztak és támogatást nyertek. A második csoportot azok alkották, amelyek pályáztak, de nem részesültek támogatásban. A harmadik csoportba azok a szervezetek kerültek, amelyek az elmúlt öt évben nem pályáztak a NEA forrásaira.

Az elemzés során a véleményeket, értékeléseket és javaslatokat tartalmazó kérdéseknél megvizsgáltuk a teljes minta (a kérdésre válaszolók) eredményeit, valamint azt is, hogy a válaszok hogyan alakultak a szervezeti méret, illetve a NEA-val kapcsolatos tapasztalat szerint. Ez lehetővé tette, hogy a különböző kapacitású szervezetek, illetve a NEA-val különböző kapcsolatban álló szervezetek mennyiben értékelik eltérően a támogatási rendszer működését, és hogyan látják a szükséges változtatásokat. Vagyis a keresztábrás elemzések célja nem statisztikai oksági összefüggések igazolása, hanem annak feltárása volt, hogy a civil szervezetek különböző csoportjainak milyen, és egymástól mennyiben eltérő a tapasztalata és véleménye a NEA működéséről.

Összegzés

Összességében az eredmények azt mutatják, hogy a válaszadó civil szervezetek elismerik a NEA működésének pozitívumait, ugyanakkor komoly fenntartásokat fogalmaznak meg az átláthatóság, a szakmaiság és a politikai semlegesség kérdésében. A problémák különösen ezeken a területeken koncentrálnak, és a későbbi reformjavaslatok szempontjából várhatóan ezek jelentik majd a legfontosabb fejlesztési irányokat.

A rendszer legkedvezőbbben értékelt elemei a támogatási formákhoz kapcsolódnak. A válaszadók 49,4%-a elfogadhatónak ítéli a működési és projekt támogatások rendszerét. Ez arra utal, hogy a civil szervezetek nem elsősorban a támogatási konstrukciók létjogosultságát vagy szükségességét vitatják, hanem sokkal inkább azok működési környezetével kapcsolatban fogalmaznak meg kritikát.

A legmarkánsabb problémák az átláthatóság területén jelentkeznek. A válaszadók 53,6%-a szerint a NEA működése nem átlátható. Hasonlóan kritikus megítélés alá esik a civil szervezetek szükségleteinek figyelembevétele. A válaszadók 49,7%-a szerint a támogatási rendszer nem reagál a civil szektor tényleges problémáira és igényeire. A politikai függetlenség kérdésében még erőteljesebb kritikai attitűd figyelhető meg. A válaszadók

55,3%-a egyetértett azzal az állítással, hogy a NEA működése a kormányzati célok megvalósítását szolgálja, és 58,3% osztotta azt a véleményt, hogy a támogatási rendszer nem minden esetben tekinthető pártsemlegesnek.

Összességében a felmérés eredményei azt mutatják, hogy a válaszadó civil szervezetek nem a támogatási rendszer megszüntetését tartják szükségesnek, a kritikák elsősorban a működés módjára, a döntéshozatal átláthatóságára, a civil szükségletek figyelembevételére, valamint a politikai függetlenség biztosítására irányulnak. A gyorsjelentés eredményei alapján ezek azok a területek, amelyek egy jövőbeni reform vagy egy új állami civil támogatási rendszer kialakítása során a legnagyobb figyelmet igénylik.

Budapest, 2026.06.11.